

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. V. Quo sensu Attritio à Tridentino dicatur imperfecta. Contritionem pro
Attritione non esse coram populo indiscriminatim inculcandam; sed
vtramque generatim commendandam: particulatim verò ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

§. V.

Quo sensu Attritio à Tridentino dicatur imperfecta Contritionem præ Attritione non esse coram populo indiscriminatim inculcandam; sed utramque generatim commendandam: particulatim verò, pœnitentibus à Sacerdotibus proponendam, pro pœnitentis dispositione. Censura Sorbonæ contra aduersariam sententiam lata.

48. **V**Nus aut alter superest nœuus, qui Attritioni inspergitur: distandus is est, ne quidquam eius candori & sinceritati officiat. Causantur aduersarii, istud saltem constare Attritionem imperfectam esse, Contritionem verò esse perfectam; ita certè à Tridentino appellantur. Secundò, efficaciorē esse ad delenda peccata Contritionem, quod nemo vocat in dubium. Jam verò, cùm ad perfectiora contendere Christiani hominis sit officium; & ad efficaciora remedia conuigere prudentioris; hoc saltem exinde conficitur, Contritionem præ Attritione omnibus commendandam, & suadendum ut in illam incumbant; ut amoris beneuoli & amici nexu sese Creatori suo, à quo recessere constringant, eiusque sibi gratiam, amando studeant demereri.

49. Probabilis admodum est hæc oratio, & si quædam rectè explicentur, omninò verissima. Ne tamen vlla exinde Attritioni creetur inuidia, istud primò exponendum est (nè fortè vox *imperfecta* perperam intellecta, rudibus sit offendiculo, dum malum aliquod aut vitium crederent subesse rei quam imperfectam esse audiunt) imperfectum aliquid esse, dici dupliciter. Aliud enim est negatiuè imperfectum, aliud priuatiuè. Priuatiuè imperfectum est, quod aliquâ priuatur perfectione, quæ tamen ipsi competit. Sic imperfecta est domus aut statua, quæ numeris omnibus non est absoluta, nec ea habet lineamenta aut partes, quæ in statuâ aut domo requiruntur. Sic vir brachijs aut pedibus priuatus, aut membris distortis maleque compositis, corpus dicitur habere imperfectum: atque eiusmodi perfectionis aut speciei priuatio, rectè dicitur mala, & vitium rei; physicum quidem, si res spectetur

Aliud est esse imperfectum priuatiuè, aliud negatiuè.

physicè; morale autem, si in ordine ad mores consideretur. Atque hoc titulo, qui caret v. g. virtute temperantiæ, quæ tamen in viro frugi requiritur vt sit perfectus, imperfectus dicitur, & quidem priuatiuè. Negatiuè autem imperfectum dicitur, quod non omnem quæ dari potest perfectionem obtinet, habet tamen sibi naturæque suæ competentem. Sic argentum perfectum metallum est, quamuis non eam habeat, quam aurum, ab excellentiâ commendationem. Neque homo, perfectus homo non est, quamuis ei denegata sit Angeli perfectio. Imò nec is qui membra habet decorè composita, imperfectus est vir, licet ei data non sit formosissimi vultus species, aut robur Miloniano non ab simile. Negatiuæ sunt imperfectiones hæc & quæ nullum afferunt rebus vitium. Rectè enim hæc duo consistunt, non habere perfectionem omnem quæ dari potest rebus, & tamen habere quiddam ad naturæ suæ perfectionem exigitur. Sic igitur Attritio imperfecta est, non priuatiuè, quasi ei quiddam vitij insit, aut quiddam desit quod ad Pœnitudinis veræ naturam & essentiam requiritur: sed quòd nec tam grata sit Diuinis oculis, nec tantæ ad reconciliationem inducendam, delendaque peccata virtutis & efficaciam, quàm sit Contritio; quandoquidem hæc sola gratiæ inducendæ sufficiat; Attritio autem id non possit, nisi Sacramenti vi suffulta. Ne tamen exinde, quia debilior, vitiosam suspiceris; habet enim ad Pœnitudinem perfectam requisita omnia. Et hoc quidem ex eo apparet euidenter, quòd per Absolutionem ad delenda penitus peccata possit eleuari; non posset autem, nisi perfectus esset actus veræ Pœnitentiæ,

Attritio
imperfecta
negatiuè.

Non est ho-
minis pri-
uati discer-
nere quid
magis com-
mendandū
sit populo,
Contritio
an Attritio.

Ad secundum verò, nempe quòd Contritio Attritione sit effi-
caciior, ac proinde omnibus præ Attritione magis commendanda
& inculcanda impensius: Respondeo *Primo*, quòd eodem iure
quo Contritionis in actum deducendæ praxis, præ Attritione ho-
minibus magis commendanda hodie adstruitur, etiam Christo
proponendum olim fuisse dum Ecclesiam instruebat, ne Confes-
sionis Sacramentum sic institueret, vt homini liberum relinque-
retur, an ad eam per Contritionis, an verò per Attritionis actum
se disponeret. Imò suadendum ei fuerat, vt Confessionis Sacra-
mento penitus intermisso, soli Contritioni peccatorum omnium
curationem committeret: neque rationes defuissent, quibus id ei
poterat saltem amicè proponi. Verùm, cum vtrumque Christus
insti-

50.

instituerit peccati eluendi genus; quid quæso homunciones nos, cæci & miseri volumus discernere, vtrum altero sit commendabilius, & quid ad curandos peccatores opportunius, quorum tanta est diuersitas? Commendemus sanè quidquid Christus instituit; nostrum est omnia salutis adjumenta à Christo nobis porrecta, cum summâ submissione animi & gratiarum actione accipere, non autem inter beneficia Diuina discernere, & quasi litem mouere vtrum vtro sit præstantius; præsertim dum hoc sit cum ingenti vnus, à Christo tamen præstiti beneficii, præiudicio.

§1. Respondeo *secundo*, verum quidem esse Contritionem si cum solâ Attritione comparetur, hanc efficaciorē esse, peccati culpam vt delet: non verò si cum Sacramento composita attendatur. Dico itaq; Attritionem cum Sacramento æquē efficacem esse ad delendam culpam, quā sit Contritio: vtraque enim delet omnem.

§2. *Tertio* denique respondeo, etiamsi fortassis aliqua delendis noxis major inest Contritioni energia, non illicò dicendum esse, hanc præ Attritione passim & vbique populō magis esse commendandam; præsertim cum Attritionis non modico despectu. Despici enim credit populus quidquid alteri postponitur. Imprudenter, inquam, instituitur hæc comparatio; & generatim eum sit, satis temerè. Nam vt ita sit, medicinam quandam esse dulcem admodum & suauem quæ morbo curando sit par, imò & præstantior aliâ quæ absynthium redolet & amarum spirat: an suaui isthæc potio, omnibus illicò & passim est commendanda? Atqui infiniti sunt stomachi, quibus nauseam creat, quidquid dulcedinis præfert speciem; sunt etiam, quibus suauia in bilem degenerant; sunt denique quibus tam crudâ & afflicta est orexis, vt non nisi falsis & acuris esculentis excitetur: & an his omnibus dulcem quam affers medicinam credideris indiscriminatim ostendam, imò & ingerendam esse per vim? Suauis est fateor medicina, quam Dei charitas miscet: verum hanc rusticano homini, militi efferato, barbaro, rerum diuinarum inexperto, effroni denique prostibulo, aut ganeoni sceleribus innutrito propina; affer quæ Diuinam erga se charitatem commendent, commemora quæ ejus erga Deum amorem jure meritò postulent; denique demulce hominem quantum potes, & istud tunc attende, quantâ pœnitudine offensus tam boni Dei moueatur. Enimuerò aliis affuctus, ad teneriora ista nauseat stomachus; acutâ medicinâ.

Tam effi-
cax est At-
tritio cum
Sacramen-
to vt delet
culpam,
quā Contritio.

Contritio
licet effica-
cior, non
omnibus
tam con-
uenientior
est medici-
nâ.

Multis adhibendus est timor.

Tam Attritio quã Contritio populo commendanda.

Si populus in formandã Attritione error dedocendus est; attritio verò non dissuadenda.

Conclusio duorũ precedentium Tractatũ.

cinã excitandus est. Igitur delictorum enormitatem & infamiam proponere, irati Dei vultus describere, pœnas inferni jam dudum promeritas ei obuolue; & tunc denique senties quæ ei magis conueniet medicina. Neque rursus Contritionis & Charitatis actum, cui libet homini etiam volenti, excitare tam facile est, quàm quidam ineptè jactitant: vt quid ergo quæ facilior est medicina contemnitur? Quidquid sit, maximo sanè sapientissimi quæque consilio prouidit Deus, vt in Ecclesiã, quædam quasi pharmacopœa condere- tur, in quã diuersis morbis, diuersæ quidem, conuenientes tamen singulis, reconderentur medicina. Vna vni est aptior; & sic temerarium planè esse iudico, quænam sit aptissima, generatim velle definire. Vbi omnes bonæ sunt, laudentur sanè & commendentur omnes. Quæ autem, cui applicanda sit, despiciant id sanè medici; Sacerdotes inquam, quorum est, quid cuique pœnitenti sit opportunus, pro ægri cuiusque dispositione discernere, medicinamque pro morbi varietate, variam applicare. Ecclesiastæ interim munus est, vnã dum pro populo commendat, alteram non contem- nere; auditoresque vnicè commonefacere vt vnum dum faciunt, vt Christus aliã occasione ait, alterum non omittant.

Sed finis jam tandem sit. Istud enim credo jam manifestè satis omnibus esse demonstratum, commenta prorsus esse omnia, quæ de Attritionis naturã passim, non in scholis modo, sed & pro concionibus jactata sunt conuitia. Aut si hoc durius videatur, patet nunc inquam, confictam esse Attritionem eam, quam sibi oppug- nandam, telisque omnibus impetendam ascuere; neque eam esse, quæ ab Ecclesiã Christianis omnibus exercenda proponitur. Quod si autem, in Attritione verã excitandã, rudiorem plebem errare iudicabant, dedoceri poterat hic error sine vllã Attritionis injuriã, aut orthodoxæ sententiæ suggillatione & inuidiã. Quæso ne medicinam pretioso Christi sanguine confectam, peccatoribusque liberalissimè propinatam, ex eorum manibus excutiant: sed eã si abutantur, corrigatur error, & maneat medicina. Ratum istud interim constansque maneat, 1. Attritionem & bonam esse, & veram supernaturalemque animi pœnitadinem, quæ commissa scelera sincerè detestetur, sanctiorisque vitæ det initium; 2. Voluntariam esse minimeque coactam; nec seruilem & illiberalem, quamuis ex timore seruili ducat exordium, sed liberam omnino & ingenuam. 3. Denique ad reconciliationem cum offenso Deo ineun-

ineundam nullo charitatis inefficacis actu superaddito, solam cum Pœnitentiæ Sacramento sufficere; 4. Ac propterea tutò ab omni pœnitente, non toto vitæ solùm curriculo, sed & in vltimo mortis articulo, Absolutioni posse admoueri; 5. Confessionique sic institutæ, pœnitentem non posse tantùm, sed dum facta est, etiam debere acquiescere. Orthodoxa hæc est sententia, toto orbe peruulgata, & totius Ecclesiæ praxi & iudicio comprobata.

54.

Ysamb. de
Pœn. disp.
14. a. 6.
Moraines
in Anti-
Ianssenio
disp. 29.
de Grat.
sect. 7.

De aduersariorum sententiâ, meum non est quidquam statuere. *Censura Sorbona contra aduersam sententiam lata.* Judicium tamen Theologicum Sorbonæ contra propositiones quasdam Seguenot latum Parisijs anno 1638. i. Iulii proferre me, non est quisquam mihi quòd succenseat. Teste Ysamberto Theologiæ Doctore Sorbonico & præclarissimo; & si vnus non sufficit, teste altero Moraines, ita habet decretum Sorbonæ. *Que tradit (scilicet Seguenot) de Attritionis insufficientiâ, & Contritionis ex perfecta Charitate absolutâ necessitate ad recipiendum Sacramentum Pœnitentiæ: & que addit & approbat de Absolutione; quòd nihil aliud sit quàm declaratio juridica peccati jam remissi, damnauit quoque factas; & censuit has propositiones, esse quietis animarum perturbatiuas; communi & omnino tute praxi Ecclesiæ contrariâs, & efficacie Sacramenti imminutiuas, & insuper temerariâs ac erroneas.*

Aliud quòd his addam non est, nisi quòd cum de veritate Censuræ hujus à Sorbonâ latâ luberet esse certioribus, eius tenorem ex ipsis Facultatis Parisiensis monumentis legitimè descriptum, & testibus obfirmatum, visum fuerit hoc anno petere. Liberaliter Censuræ omnes totius libri, quem Claudius Seguenot Presbyter Oratorii, de sanctâ Virginitate conscripserat, transmissæ sunt. Inter alias antepenultima est, ea quam fideli curâ verbotenus, prout è monumentis Sorbonæ descripta est, modò exposui. Auctoritatem autem transmissæ Censuræ legitimam dabant, hæc quæ subiciebantur Doctorum manu propriâ subscripta nomina & testimonia. Ita habent.

Nos infra scripti Doctores sacre Facultatis Theologiæ Parisiensis, testamur hoc extractum esse verissimum, eique Censuræ interfuisse. In cuius rei fidem hæc subscripsimus. Datum Parisijs, die duodecimâ Martij anno 1666.

N. Pignan.

L. Bail.

N n

SEXTVM